

क्ष किरणें

लेखक

हिंदुहृदयसम्राट् स्वातंत्र्यवीर
विनायक दामोदर सावरकर

रिया पब्लिकेशनस्, कोल्हापूर

प्रमुख वितरक

अजब डिस्ट्रीब्युटर्स

६७८-ई, निदान हॉस्पिटलसमोर,
शाहूपुरी, २ री गल्ली, कोल्हापूर.

क्ष किरणें : विनायक दामोदर सावरकर

© हिमानी सावरकर

जनआवृत्ती संकल्पना : श्री. नानासाहेब गोडसे

प्रकाशक

रिया पब्लिकेशन्स

२५०, ब-३०, शीतल बंगला,
नागाळा पार्क, कोल्हापूर.

प्रमुख वितरक

अजब डिस्ट्रीब्युटर्स

६७८-ई, निदान हॉस्पिटलसमोर,
शाहूपुरी, २ री गल्ली, कोल्हापूर.
मोबा. : ९४२२४२१५०२

अक्षरजुळणी

रावजी देसाई

मुखपृष्ठ

चित्रमित्र पब्लिसिटी, कोल्हापूर.

मुद्रक

श्री ज्योतिर्लिंग ऑफसेट, कोल्हापूर.

दुसरी आवृत्ती

मे, २०१२ - २००० प्रती

किंमत

जनआवृत्ती रुपये १००/-

क्ष किरणें

अनुक्रमणिका

- हिंदूंचा अडाणीपणा नि मुसलमानांचा / ७
- गाय : अेक अपयुक्त पशु
माता नव्हे- देवता तर नव्हेच नव्हे ! / १९
- मौलवी विचारतात :
'दूरध्वनी (टेलिफोन) सैतानाचा शोध आहे कीं देवाचा?' / ३२
- गोरक्षक कीं गयाळ? / ४०
- हा गाभारा कीं गोठा? / ५३
- जगांतील यच्चायवत् युद्धें
अशक्य करून टाकणारा अलौकिक शास्त्रीय शोध ! / ६४
- रशियांतील घटस्फोट-स्वातंत्र्याचा प्रयोग / ७५
- उच्चांकांची सांथ / ८६
- धार्मिक छाछूंचे कार्यकारणभाव / ९६
- पुनः एकदां गाय / १०३
- ही भूतदया कीं भूतबाधा? / ११८
- तत्काल बहिष्कार्य असे कांहीं परकी शब्द / १३३
- धर्मभोळेपणाचा कळस / १४८
- आजच्या तिबेटांतील कांहीं गंमती ! / १६५
- राहूल सांस्कृत्यायन
यांचें तिबेटमधील संशोधन / १७७

पहिला किरण

हिंदूंचा अडाणीपणा नि मुसलमानांचा

मनुष्याच्या शरीरात खोल रुतून बसलेली किंवा बाहेरच्या स्थूल दृष्टीला न दिसता आतच बळावून आतून जीवन पोखरीत असलेली जीवनघातक बाह्य द्रव्ये वा आंतर रोगाणूंचे घाव जसे 'क्ष' किरणांच्या एक्स रेज्युच्यजा अंतर्भेदी प्रकाशाने यथावत् निरीक्षिता येतात, तसेच समाजाच्या शरीरात खोल रुतून बसलेल्या सामाजिक दोषांचे अस्तित्व, स्वरूप नि परिणाम नुसत्या तात्त्विक विवेचनापेक्षा त्या दोषांमुळे समाजाला जी दुःखे व्यक्तिशः भोगावी लागतात त्या फुटकळ, वैयक्तिक नि डोळ्यांसमोर घडणाऱ्या दृश्यांच्या उजेडातच मनावर पक्केपणी ठसू शकतात, मनाला धक्का देऊन त्यांची तीव्र जाणीव भासवू लागतात.

निरपराध माणसाचा छळ करू नये, आपला जीव तसा दुसऱ्याचा मानावा, वाटभारेपणा, दरोडेखोरी, विश्वास दिलेल्याचा केसाने गळा कापणे ही समाजघातक महापापे होत, अमानुष क्रूरता होय, हे तात्त्विक विवेचन, हे सामान्य नीतिसूत्र, वारंवार उपदेशिल्याने मनावर काहीतरी परिणाम होतोच; पण उजाड रस्त्यात चालता चालता एखाद्या लहान मुलांच्या गळ्यातील सोन्याची कंठी पाहून त्याच्यावर अकस्मात झडप घालून त्याचा गळा दाबून ती कंठी काढून, उलट त्याच मुलाला सुच्याने भोसकून कुणी राक्षसी मनुष्य पळाला असता त्या रक्तबंबाळ लेकरास पाहताच मनाला जो धक्का बसतो आणि अशा राक्षसी प्रवृत्तीची जी चीड येते ती त्या नुसत्या

सात्त्विक सूत्राच्या परिणामाहून कितीतरी तीव्रतर असते. त्या घटनेचा किरण थेट हृदयाला चटका देतो, क्ष किरणासारखा अंतर्भेदी असतो.

समाजातील कोणच्या दृष्ट रूढीने समाजाची दूरवर हानी होत आहे याच्या जाणिवेचाही तोच प्रकार आहे. अुदाहरणार्थ, आपली हिंदूंची बाटविली जाणारी खुळी भावना पहा. दुष्काळात निरुपायाने वा एखाद्या दंग्यात बळाने धरून नेल्यामुळे आपल्या लहान मुलास मिशनमौलवाचे अन्न खावे लागताच ती जनमची बाटली असे आपले कोट्यवधी हिंदू अजूनही समजतात. गोमंतकांत पूर्वी पादूच्यांनी विहिरीत पाव रोटी टाकली तर त्या विहिरीचे पाणी नकळत भरणाऱ्या मुलींनासुद्धा तत्काळ जातिबहिष्कृत करून घरांची दारे धडाधड बंद करण्यात येत; त्या मुली, ती गावेची गावे, वंशपरंपरेने ‘बाटलेली’ म्हणून ख्रिश्चनांच्या गोटात ढकलण्यात येत. ह्या खुळ्या भावनेचे हे नुसते सामान्य वर्णन ऐकून किंवा त्याचमुळे होणाऱ्या सामाजिक संख्याबळाचा न्हास किती भयंकर असतो त्याचे तात्त्विक विवेचन ऐकून तिच्या खुळेपणाचा नि आत्मघातकी परिणामांचा मनावर काहीतरी ठसा उमटतोच; पण तो इतका स्थूल नि वरवरचा की, जसा बिहारच्या भूकंपाच्या नुसत्या वर्णनाचा धक्का महाराष्ट्रीय वाचकांना बसतो! पण त्या भूकंपातच सापडलेल्या नि घर धडधडत खाली कोसळत असता जीव घेऊन बाहेर पडणाऱ्या माणसास त्याच धक्क्याची जी भयंकर प्रत्यक्ष जाणीव होते ती किती निराळी! त्याचप्रमाणे प्रत्यक्ष आपले एखादे मूल दंग्यात मुसलमानांच्या हाती पडले, तिथे त्यांचे, त्यांच्या बंदीत, अन्न चार दिवस त्याने खाल्ले नि पाचव्या दिवशी त्याची सुटका होऊन ते दाराशी परत येताच आपण त्यास कडकडून मिठी मारून घरात नेऊ लागलो असता गावचे गाव जेव्हा भट, खोत, कुलकर्ण्यांपाटलासुद्धा ओरडत अुठते की, ‘हां, हां! हे मूल तुमचे बाटले आहे! त्याला घरात घेताच तुम्ही सारेचे सारे बाटाल! विहिरी, घरे, आस्रिष्ट सारे बंद होतील!’ आणि जातिबहिष्काराच्या धाकामुळे ते आपले मूल केविलवाणेपणे रडत रडत जेव्हा घराच्या, गावाच्या बाहेर जाताना पहात असता दुःखाच्या चाबकाखाली आपले हृदय झोडपले जाऊ लागेल, तेव्हा त्या एका वैयक्तिक प्रत्यक्ष घटनेसरशी ह्या दुष्ट रूढीच्या घातुक परिणामाचा आपल्या मनावर जो तीव्रातितीव्र ठसा उमटेल तो तिच्यावरील नुसत्या वाचलेल्या तात्त्विक टीकेच्या परिणामाहून कितीतरी अधिक मर्मभेदी असेल बरे!

हिंदू राष्ट्राच्या देहांत रुजलेल्या त्या दुष्ट रूढीची, त्या रोगाने त्या देहाच्या आतील जीवन कसे भयंकरपणे पोखरले जात आहे त्याची जाणीव, ते भीषण दृश्य, त्या वैयक्तिक फुटकळ नी प्रत्यक्ष घटनेच्या क्ष किरणानेच कोणत्याही तात्त्विक अनुमान सिद्धान्तापेक्षा कितीतरी अधिक अशी मर्मभेदक परिस्फुटता पावते.

समाजशास्त्राचे तात्त्विक नियम हे मूलतः वैयक्तिक घटनांच्याच अवलोकनावर अुभारलेले असतात. अर्थातच ज्यांना समाजातील रूढी चांगल्या की वाअीट हे ठरवून त्यांच्या हानिकारक परिणामाकडे समाजाचे लक्ष अितक्या अुत्कटपणे वेधावयाचे असते की, समाजाने प्रसंगी त्यांच्याविरुद्ध बंडही अुभारावे, त्यांना ते कार्य साधण्यास तात्त्विक विवेचन हे साधनही जसे योजले पाहिजे, तसेच त्याहूनही मर्मभेदक असणारे त्या रूढींच्या दुष्परिणामास प्रत्यक्ष नी प्रत्यही बळी पडणाऱ्या व्यक्तींच्या फुटकळ घटनांसही वारंवार समाजाच्यासमोर बोलपटासारखे प्रदर्शविण्याचे साधनही अुपयोजिले पाहिजे. तशा प्रत्येक घटनेच्या मर्मभेदी किरणाने समाजाच्या हृदरोगाचे अंतस्थ घाव अितके प्रकटपणे यथावत् प्रकटिले जातात की, त्यांच्या दर्शनासरशी समाजाच्या चित्तास धक्काच बसावा. त्यांच्या दुष्परिणामांची जाणीव एखाद्या मर्मी शिरलेल्या शल्यासारखी असल्यापणे बोचू लागावी आणि नक्की कोणचे किती विषारी शल्य नी कुठे बोचते तेही झटकन ध्यानी यावे.

या हेतूने पोथीजात जातिभेदाचे, तदनुसारी स्पर्शबंदी, सिंधुबंदी, वेदोक्तबंदी, रोटीबंदी प्रभृति आज हिंदू राष्ट्राच्या स्वास्थ्यास नी संवर्धनास अत्यंत हानिकारक होत असणाऱ्या रूढींच्या आणि भाबड्या शब्दनिष्ठ प्रवृत्तीमुळे या वैज्ञानिक युगातही पुरातन विवेकशून्य व्रतविधीच्या छंदाच्या फासात अटकल्याने राष्ट्राच्या होत असलेल्या बुद्धिहत्येचे दुष्परिणाम जे आम्ही तात्त्विकदृष्ट्या आजवर विवेचित आलो, त्यामुळे प्रत्यक्ष व्यवहारातही पदोपदी आपल्या समाजाची केवढी हानी होत आहे ते अधिक तीव्रतेने चित्तावर ठसविण्यासाठी वैयक्तिक फुटकळ घटनांच्या प्रखर क्ष किरणांसारख्या मर्मभेदक किरणशलाकाही या स्तंभातून वेळोवेळी पाडू इच्छितो.

त्यातही त्या गोष्टी परिणामास अनुकूल अशा काल्पिनक नावागावाच्या आड दडून रचण्यापेक्षा प्रत्यक्ष घडलेल्या त्या त्याच घटना (फॅक्टस्) आम्ही देण्याचा यत्न करू. कारण कथा काय हव्या तशा जुळविता येतात. त्यांचाही प्रचारकार्यास दांडगा अुपयोग असतो; परंतु त्या कथा केव्हाही प्रत्यक्ष पुरावा होअू शकत नसतात. पण

घटनांचा पुरावा हाच दुसऱ्या कोणच्याही पुराव्यापेक्षा अधिक अनुत्तरीय (अनॅन्सरेबल) नी परिणामकारक असतोच असतो.

पोटावर सरपटत जाण्याचा नवस

अशा प्रत्यक्ष चालू घटनांचा हा पहा पहिला क्ष किरण! देवास प्रसन्नविण्यासाठी प्रयोगाकडे कोण्या सद्गृहस्थाने किंवा साधूने नवस केला आहे की, प्रयागपासून हरिद्वारपर्यंत मी पोटावर सरपटत जाईन! त्याप्रमाणे तो भक्त प्रयागहून निघून सरपटत चालला आहे अजून! मनुष्याला सरपटणाऱ्या किड्यापेक्षा श्रेष्ठ अशी माणुसकी यावी म्हणून देवाने त्यास पाय दिले. हा भक्त त्या पाय देणाऱ्या देवाच्या वरस शापासमान समजून त्यांच्या उपयोगाने देव जितका प्रसादतो त्याहून माणसाने पोटावर सरपटत चालण्याने अधिक प्रसादेल म्हणून समजतो! त्याने देवाची चूक देवाच्या पदरी ठीक बांधली! माणसाने कीडा होण्यातच खरी माणुसकी आहे हे देवाच्यादेखील आता ध्यानात येतील अशी आशा आहे! हिंदुस्थानातील आमची ही अचूक आकांक्षा, पवित्र तपस्या, दिव्य साहसाची पद्धती, देवलसीपणाची व्याख्या पहा! माणसाने धडधाकट असलेले पाय बळेच पांगळे करून घेऊन किड्यासारखे शत योजने सरपटत जाणे, माणसाने किडा होणे! ही आमची प्रतिज्ञा! हे व्रत!

आणि तिकडे युरोपातील तपस्येची, व्रताची, प्रतिज्ञेची व्याख्या पहा! अठरा अठरा वर्षांच्या मुली प्रतिज्ञा करत आहेत की, मी अटलांटिक ओडणार! दुसरा प्रतिज्ञा करतो की, मी उत्तर ध्रुवाकडील अज्ञात खंड शोधून काढीन! तिसरा प्रतिज्ञा करतो की, मी साऱ्या महासागरांच्या तळाशी जाऊन त्यांची छायाचित्रे काढून आणतो! ज्ञात वातावरणाच्या वरचा आकाशस्तर इतका विरल की त्यात मनुष्यास श्वासोच्छ्वासातही येणे दुर्घट. तिकडे काही जणांनी हेच दुर्घट व्रत घेतले की, त्या विरल स्तरावरही मनुष्यास ओडता येणे शक्य आहे अशी युक्ती, असे विमान, मी काढीन, असे साहस मी करीन! नुसत्या पायाने भूमीवरच चालणाऱ्या मनुष्याचा पंखाने अंचांचा ओडणारा, गरुडासही खुजा करून सोडणारा, स्वर्गाच्या अधिक निकटनिकटतर भारणारा देवदूत करून सोडीन! ही त्यांची प्रतिज्ञा!

जर देव हा मनुष्याचा धाता, त्राता, हितकर्ता असेल, तर त्यास त्याच्या प्राणीसृष्टीतील अत्यंत लाडका मनुष्य, हा नर, त्या नारायणाचे श्रद्धेच्याच शपथेप्रमाणे असलेले परमव्यक्त प्रतीक, त्या ह्या माणसास किडा झालेला पाहून, पोटावर सरपटत

चाललेल गप्पाहून कृतकृत्यता वाटेल, की त्या त्याच्या पुत्राची, त्या माणसाची, आकाशात अंचांचा दिग्विजय करीत जाणारी भव्य दिव्य प्रगती पाहून वाटेल? देव ह्या दोन व्रतांपैकी, सारे धर्म सांगतात तसा सृष्टीचा स्वामी होण्यासाठीच निर्मिलेल्या माणसाची कोणती प्रतिज्ञा पाहून त्यास धन्यवादील? किड्यासारखे पोटावर सरपटत चालण्याची वा भूजलविजयामागोमाग आकाशाचा दिग्विजय करू पाहणाऱ्या अतिमानुष साहसाची? देवदूत होण्याची महत्त्वाकांक्षेची?

जर स्वर्गाचे, मुसलमान, ख्रिस्तीप्रभृती बहुतेक धर्मांनी वर्णिलेले स्थान अंचांचा आकाशात असेल, अिद्राचे सिंहासन ‘परमे व्योम’नि विराजत असेल, तर वैमानिक साहसाची रोमांचकारी चढाओढ लावून आकाशात अधिकाधिक अंचांचा जाणारा नरवीरच देवाच्या, स्वर्गाच्या अधिकाधिक संनिकट जात असला पाहिजे आणि पायाच्या अंचीवर सुद्धा अुभे राहण्याचे पाप वाटून धुळीत किड्यासारखे सरपटत जाणारा माणुसकीसुद्धा अधिकाधिक अंतरत असला पाहिजे. त्या मानाने आपण अेवढ्या आशेने दिलेल्या पायाचा काहीच उपयोग न करण्यातच धन्यता मानणारा त्याचा तो अधःपात पाहून देव अशा व्रतांनी असंतुष्ट होत असला पाहिजे!

युरोपचे व्रत, प्रतिज्ञा, माणुसकीस देवस्कीच्या अत्युच्च पदाकडे नेण्याचे साहस एका बाजूस महासागरांचे बूड गाठणे, दुसऱ्या बाजूस आकाशातील वायुस्तराच्या वरील स्तरावर चढून जाण्याचे, चंद्रमंगळावर स्वारी करण्याचे. आम्हात ते दुरापास्त साहस सांप्रत लुप्त झाल्याने, पण काही तरी अमानुष करण्याचे व्रत घेण्याची हौस तर सुटत नसल्याने, आमचे विशिष्ट व्रत, अलौकिक साहस म्हणजे धुळीत पोटावर सरपटत प्रयागाहून हरिद्वारला जाण्याचे!! ह्या दोघांच्या भिन्न व्रतांची फलेही यथाकर्म, यथान्याय, दोघांनाही मिळालेली आहेत! अतिमानुष आकाशसंचाराची हाव धरली त्या युरोपने मनुष्याच्या अतिहासात अश्रुतपूर्व असा अतिमानुष सृष्टिविजय प्रत्यही चालविला आहे. ते सृष्टीचा नवनवा प्रांत प्रत्यही आक्रमित चालले आहेत. आम्ही पोटावर सरपटण्याची व्रते देवाच्या नावे करू लागलो. आमचे राष्ट्रचे राष्ट्र आज धुळीत त्या आक्रमक जगताच्या पायाखाली किड्यासारखे चेंचले जात आहे! हे भक्तिशास्त्राच्याही नियमास धरून आहे. ‘यो यत् श्रद्धः स एव सः!’

आता एक बैठें व्रत पहा!

हे झाले एक सरपटते व्रत! आता एक निव्वळ बैठें व्रत ऐका! नाशिक येथे लहरीमहाराज नावाच्या कोणा साधुमहाशयांनी सध्या मौनव्रत आचरले आहे.